

ZRIAĐOVATEĽ
ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

PONUKA VÝSTAV, PODUJATÍ, ODBORNÝCH PREDNÁŠOK – MÚZEUM ČADCA MAREC 2026

STÁLA EXPOZÍCIA

Dejiny Čadce a okolia

Interaktívna expozícia rozpráva príbeh o bohatej histórii Čadce, ktorá prešla pozoruhodným vývojom od malej osady, cez povýšenie na mestečko za vlády Márie Terézie, až po moderné mesto.

Na objednávku vieme zabezpečiť prednášku historika o dejinách Čadce a okolitých obcí prispôbenú konkrétnej skupine návštevníkov.

VÝSTAVY

9. február – 7. apríl 2026

Havrany a ich príbuzní

Výstava v spolupráci s Gemersko-malohontským múzeom a Považským múzeom predstavuje život krkavcovitých vtákov hniezdiacich na území Slovenska. Okrem pútavých bannerov s množstvom informácií a fotografií výstava disponuje aj interaktívnymi hravými prvkami, najmä pre detských návštevníkov. K výstave sme pripravili aj sprievodný program – Pátranie v ríši havranov.

17. február – 7. apríl 2026

To vajíčko maľované

Tradičná prezentačno-predajná výstava diel kysuckých remeselníkov a remeselníčok. Výstava je nielen pastvou pre oči, ale prináša aj možnosť nakúpiť si hodnotné drobnosti od lokálnych tvorcov. K výstave sme pripravili sprievodný program pre organizované skupiny – maľovanie sklenených kraslíc so skúsenou lektorkou Danou Perd'ochovou. Viac informácií a objednávanie na: gilaniova@kysuckemuzeum.sk.

PREDNÁŠKY

Kysucké múzeum ponúka počas celého školského roka prednášky pre základné, stredné odborné školy a gymnáziá. Štandardná dĺžka prednášky je cca 45 min. (1 vyučovací hod.), po individuálnej konzultácii možno upraviť ich dĺžku, obsah, náročnosť i formu podľa požiadaviek cieľovej skupiny. Všetky programy je možné modifikovať podľa konkrétnych požiadaviek učiteľa a aktuálne preberaného učiva. V prípade záujmu o prednášku je potrebné sa vopred objednať na gilaniova@kysuckemuzeum.sk.

Historické pramene

Čo je to história? Odkiaľ čerpá informácie? Ako skúmame historické pramene? Odpovede na tieto otázky a mnoho ďalších poskytne prednáška o historických prameňoch. Prednáška je primárne určená pre 5. ročník základných škôl a 1. ročník osemročných gymnázií, ale aj pre starších žiakov a študentov. Historik počas prednášky predstavuje rôzne typy prameňov, vrátane písomných, hmotných, obrazových, či ústnych a vysvetľuje ich význam pre štúdium histórie. Prednáška tiež objasňuje význam pomocných vied historických ako napríklad paleografia či heraldika.

Práca historika v múzeu

Počas prednášky sa návštevníci dozvedia, čo je náplňou práce historika. Zistia, ako sa robí výskum na rôzne témy, odkiaľ čerpá informácie a ako ich spracúva do výstupov, ktorými sú knihy, či výstavy. Návštevníci tiež nadobudnú nové informácie o prijímaní zbierkových predmetov do múzea, ich spracúvaní, uchovávaní a prezentácií formou výstav.

Ako vyzeral život na stredovekých Kysuciach?

Prednáška objasňuje životné podmienky obyvateľov stredovekých Kysúc. Odpovedá na otázky o tom, ako videli svet, aké bolo ich spoločenské postavenie, mali možnosti na zmenu? Koľko pôdy obrábali? Čo pestovali? Bol stredovek naozaj temný?...

Dejiny zdravotníctva na Kysuciach

Prednáška zameraná na sociálne dejiny Kysúc (zdravotné pomery, epidémie a alkoholizmus) od čias Márie Terézie po rok 1918, pričom sa zameriava aj na pôsobenie lekárov, ránhojičov či felčiarov v Trenčianskej župe. Z osobností lekárskej vedy približuje Karola Brančíka a Ivana Háleka.

Dejiny zdravotníctva a čadčianskej nemocnice v 20. storočí

Prednáška mapuje zdravotnú starostlivosť na Kysuciach v období 20. storočia od čias misie Červeného kríža Britského kráľovstva na Turzovke po vzniku Československa po vybudovanie moderných oddelení čadčianskej nemocnice.

Dejiny Kysuckého Nového Mesta

Prednáška je zameraná na prezentáciu histórie Kysuckého Nového Mesta. V rámci nej je možné prezentovať témy, ako napríklad vývoj v medzivojnovom období, druhá svetová vojna, vývoj po druhej svetovej vojne, vznik a vývoj závodu na výrobu valivých ložísk a ďalšie témy z dejín KNM.

História druhej svetovej vojny na Kysuciach

V 20. storočí Kysuce neobišli ani vojenské udalosti. Prednáška približuje ako Kysucké obce zasiahla druhá svetová vojna, pozornosť je venovaná taktiež Slovenskému národnému povstaniu a pôsobeniu partizánskych jednotiek na území Kysúc až po oslobodenie regiónu od nemeckých vojsk.

História Kysúc

Prednáška predstavuje chronologický exkurz naprieč dejinami kysuckého regiónu od najstarších čias až do prvej polovice 20. storočia. Všíma si jednotlivé medzníky histórie kysuckého regiónu v kontexte dejín Slovenska a strednej Európy. Zvláštna pozornosť je venovaná jednotlivým fenoménom v histórii Kysúc, rozvoju sídelnej štruktúry a významným nálezom v celoslovenskom meradle.

Historické osobnosti Kysúc

Prednáška predstavuje priblíženie širokej palety významných rodákov ako i postáv pochádzajúcich z iných regiónov, ktorých životný osud bol spätý s Kysucami. Obsah prednášky sa zameriava na ich väzby s kysuckým regiónom, približuje stručné životopisné medailóny s akcentom na zaujímavosti z ich životnej dráhy. Rozoberá ich úspechy na poli rozmanitého spektra aktivít ľudskej tvorivosti.

Jablunkovské šance v dejinách

Prednáška dokumentuje vznik pevností na našom území a ich strategickú obrannú funkciu až po ich zánik. V minulosti Jablunkovské šance predstavovali pevnostný komplex pozostávajúci zo štyroch hlavných – väčších pevností a niekoľkých menších pevností. Dnes sa pozostatky tohto pevnostného systému rozprestierajú na trojmedzí, v pohraničných oblastiach Slovenska, Českej republiky a Poľska.

Úspešné kariéry niektorých šľachticov zo stredovekých Kysúc

Prednáška objasňuje spoločenské postavenie a popisuje úspešnú politickú kariéru niektorých vybraných uhorských šľachticov zo vzťahom ku Kysuciam (pozemkoví vlastníci) v dobovom kontexte. Bohumír syn Sebeslava – život prvého známeho vlastníka majetku Kysuca počas vlády Bela IV. Rod Balašovcov – sto rokov vlastníctva Kysuckých majetkov významného rodu uhorských oligarchov v tieni bojov o moc. Dominik zvaný Mačka – naplnenie kariérnych možností predstaviť nižšej šľachty v ére rozkvetu Uhorska (vláda Ľudovíta Veľkého).

Vývoj osídlenia Kysúc v stredoveku

Prednáška predkladá ucelený, časovo postupný obraz priebehu vývoja osídlenia regiónu Kysúc počas stredoveku. Objasňuje jednotlivé právne okruhy, na základe ktorých bolo organizované obyvateľstvo (zvykové právo, nemecké právo, Valašské právo). Okrem vývoja

jednotlivých dedín vysvetľuje na príklade Kysuckého Nového Mesta fenomén feudálneho mestečka. Objasňuje vzťah zemepánov a hradných panstiev k ich pôde a na nej pracujúcim poddaným. Vysvetľuje tiež funkciu regálnych práv, mýt, cirkevných desiatkov, cechov, monopolov a zvykového práva.

Archeologické nálezy na Kysuciach

Prednáška formou prezentácie predstavuje archeologické nálezy na Kysuciach od začiatku 20. storočia, kedy sú evidované prvé archeologické nálezy, až do súčasnosti, pričom oboznamuje aj s výsledkami najnovšieho výskumu v Radoli na Koscelisku.

Dejiny kysuckej lesnej železnice

Prednáška približuje dejiny lesnej úvraťovej železnice vo Vychylovke. Ozrejmuje okolnosti výstavby lesnej železničky, jej špecifiká a rozvoj v kontexte hospodárskeho významu úzkorozchodných železníc na území Slovenska.

Drotári z Kysúc

Prednáška dokumentuje drotárstvo ako podomové zamestnanie i obchod, ktoré sa sformovalo v severnej časti Trenčianskej stolice (horné Považie a Kysuce). Ako špecifické (neroľnícke) zamestnanie časti mužskej populácie Kysúc predstavuje fenomén, ktorý významnou mierou ovplyvnil tradičnú kultúru regiónu.

Dejiny priemyslu na Kysuciach

Prednáška mapuje vznik a vývoj priemyselnej výroby od počiatkov v prvých rokoch 20. storočia až do dnešných dní. Všíma si predovšetkým nepriaznivú situáciu v období medzivojnovkej československej republiky i intenzívny nástup industrializácie po skončení druhej svetovej vojny v obidvoch kysuckých okresoch. V rámci svojho zamerania prináša informácie o všetkých významných priemyselných odvetviach a závodoch pôsobiach v regióne.

Košicko-bohumínska železnica a prípojný trate - so zreteľom na Kysuce

Prednáška približuje Košicko-bohumínsku železnicu ako jedno z najvýznamnejších dopravných železničných spojení v niekdajšej rakúsko-uhorskej monarchii, ale tiež v neskoršom Československu. Všíma si význam vybudovania trate s dôrazom na hospodársky a sociálny rozvoj Kysúc a jej vplyv na výstavbu prípojných tratí v regióne.

Vývoj železničnej dopravy na Kysuciach

Prednáška je venovaná tradícii kysuckého železničiarstva. Všíma si jednotlivé medzníky v rámci výstavby a rozvoja železničnej siete na Kysuciach naprieč historickým vývojom ako i špecifiká typické pre región. Zvláštna pozornosť je venovaná vývoju železničiarstva na Kysuciach a zasadzuje ho do širšieho kontextu vývoja železničnej dopravy na Slovensku a vo svete.

Kysučania a prvá svetová vojna

Prednáška venovaná prvej svetovej vojne, ktorá výrazne zasiahla do životov tisícok mužov z Kysúc, bojujúcich najmä na ruskom, srbskom a talianskom fronte. Súčasne mala vojna dosah na život jednotlivých rodín a ich sociálne pomery, čím významne poznamenala aj dianie v zázemí.

"Prevrat" a rabovanie na Kysuciach v roku 1918

Koniec 1. svetovej vojny priniesol sériu rabovačiek, ktoré boli namierené hlavne proti krčmárom, obchodníkom, ale i predstaviteľom bývalej uhorskej štátnej moci. Zároveň začal ozbrojený zápas o územie Kysúc a ich začlenenie do novovznikajúcej Česko-Slovenskej republiky.

Po stopách kysuckej turistiky

Prednáška mapuje vývoj turistiky od najstarších čias až po súčasnosť. Od všeobecných základov postupne predstavuje najmä informácie o dejinách turistiky a vybraných športov v regióne Kysuce, cieľových miestach a objektoch cestovného ruchu v minulosti. Po prednáške, ktorá je realizovaná v sídelnej budove Kysuckého múzea, je možnosť múzejnej turistickej vychádzky na vybrané cieľové miesto.